Ч. 153 (12.809). Львів, неділя 12. липня 1931. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

НЕПОРОЗУМІННЯ.

Чи справді українська політика спирається на „рахунку на Женеву"?

Львів, 10. липня 1931.

Оголошене три дні тому у „Ділі" (ч. 149 з 7. ц. м.) повідомлення про засідання Української Парляментарної Репрезентації у Львові в дні 2. ц. м. та про зміст прийнятих там резолюцій (м. ін. подяка Комітетові Трьох, зокрема мін. Гендерсонові) дало притоку частині польської преси до далекосяглого висновку, що — мовляв — центр української політики перенесений нині до Женеви. Разом з цим — мовляв — українські політики особистими виступами й українська преса „зміряють послідовно до розбудження в українському громадянстві тої надії, яку ще кілька літ тому названо утопійною". „Рахунок на закордон, джерело стільки розчарувань і нарікань у минулому, віджив знову у своїх найсвітліших барвах" („Газ. Пор." з 8. ц. м. передова стаття п. н. „Нереальні надії).

Маємо тут до діла з засадничим непорозумінням, в яке вічно попадають не тільки щоденні польські публіцисти, але й відповідальні польські політики, а саме, що використовування українцями леґальних можливостей боротьби на закордонному ґрунті та ведення такої самої леґальної і явної інформаційної служби серед чужинців, є відразу інтерпретоване як якась новопридумана злобна диверсія супроти польської сторони й якась радикальна зміна дотогочасної української політики. Таке саме явище заобсервували ми нпр. після видачі комунікату Української Парляментарної Репрезентації п. н. „Проти неправдивих вісток" („Діло" з 9. травня, ч. 101), який чомусь-то дав притоку пос. Голувкові виступити на сторінках краківського „Курерка" з надзвичайно гострими атаками проти цілої української репрезентації й її цілої політики.

Маємо враження, що тут грають ролю у польських чинників два моменти: 1)перечулення на пункті якогонебудь заторкування на закордонному ґрунті відносин у Польщі і 2) незнання внутрішніх українських відносин. Воно виявилося м. і. яскраво й на відомих двох домаганнях до українців, висунених польською офіціяльною стороною на весні ц. р. Цікаво, що злегковажено зовсім українське пояснення, кількакратно на цьому місці зазначене, що українці у Польщі не можуть чейже принципіяльно згори раз на завжди, зрезиґнувати з того свого доброго права, яке надала їм і сама польська держава, яка підписала статут Ліґи Націй з застереженням для національних меншин права петицій; і що по суті цеж залежить виключно від польської національної політики, щоби українці у Польщі не мали субстрату до женевських петицій. Як бачимо по наведеному цитаті з одного львівського щоденника, легковажиться так само зовсім українські коментарі на тему „надія на Женеву". Адже в той сам день, коли радила в останнє Українська Парляментарна Репрезентація, у числі „Діла", яке появилося вже після тих нарад, писали ми виразно: „...більшість громадянства, а з нею і відповідний політичний провід займає становище єдино правильне, яке каже ані не привязувати до Женеви та взагалі міжнародніх чинників надто великого значіння, ані теж їх не легковажити". А пос. О. Луцький, як урядуючий заст. голови Українського Клюбу, отже найбільш авторитетний і відповідальний речник української політики, склав у формі інтервю заяву („Діло" ч. 115. з 27. V. ц. р.), в якій казалося м. і. таке: „...Було би дуже неполітично недоцінювати всього, що може нам у цьому випадку дати Ліґа Націй. Це перший раз, по богатьох попередніх петиціях, нам вдалося гідно ввести нашу справу на це міжнародне „форум". Це перший раз заступається перед Ліґою, не за нами, але взагалі за „меншиною" цілий гурт англійських послів. Дехто з нас не доцінює цього... Але було би ще більшою помилкою сподіватися, що цей найвищий синедріон всесвітнього миру дасть нам те, чого поза своїм дуже цінним *моральним присудом* — не може дати. Ліґа Націй, принаймні, покищо, не суд, що карає винних і силою переводить лад на світі. Її завданням передовсім проголошувати формулу замирення у спірних справах і стежити за добрими умовинами мирного співжиття народів. Не забуваймо нарешті, що Ліґа Націй — це союз держав".

І ані українська політика, ані українське громадянство цих правд не забуває. З цих правд випливають теж дві інші: 1) що не можна нам не цікавитися долею женевських петицій і занедбувати терен Ліґи Націй та чинник світової опінії, у тому розумінні, щоби не давати їй ніяких ближчих інформацій про себе і 2) що нема ніякої причини змінювати засадничу підставу цілої дотеперішньої національної української політики. З уваги на цю першу правду видано згаданий вже вгорі комунікат „проти неправдивих вісток", який так непотрібно схвилював деяких польських політиків, і прийнято теж на останньому засіданні Укр. Парл. Репрезентації ті точки резолюцій, які тепер вивели знову з рівноваги частину польської преси. Ніхтож прецінь не може заперечити, що український інтерес вимагає того, щоби тих чужинецьких державних діячів, яким передано для розгляду українські петиції, і той закордонний світ, який цією справою цікавився, українська сторона додатково інформувала про українське становище. Адже цього жадає і сам Комітет Трьох у свому пресовому комунікаті, заявляючи, що для розвязки порушеної у петиціях справи необхідне *„дбайливе провірення усіх співчинників цілої проблеми"*. Вкінці необхідність такої інформації від української сторони доказав пророчисто запит та відповідь на нього в англійській палаті громад в дні 17. червня ц. р. (гл. „Діло" ч. 138. з 24. VI. ц. р. дотатка п. н. „Польський уряд заперечив" і „Діло" ч. 147. з 4. ц. м. нотатка п. н. „Пан Гендерсон хибно поінформований").

Тому — навіщо псувати собі кров, коли українські політики роблять те, до чого вони зобовязані і чого навіть від них жадають?!

Щож торкається другої правди, а саме, що акція на женевському ґрунті абсолютно не противорічить засадничим напрямним української національної політики, то треба тут пригадати тим польським політикам і публіцистам, які про це видно забули, що ті засадничі напрямні *спиралися і спираються надалі на гаслі „віри у власні сили народу"*, як на єдиному реальному чиннику, на який українська політика може нині і в будуччині рахувати!

Тому зовсім даремне лякається польска сторона „воскресення закордонних фантомів" серед мас українського населення і наскрізь фальшиво коментує однаково інформації про українське життя, призначені для закордону, як інформації про закордон, призначені для української публики. Одні і другі — є інформаціями вірними та позбавленими тих тенденцій, яких допускається незорієнтована у наших відносинах польська сторона. І коли ми не боїмося „поганих наслідків" тих інформацій, то хай і не лякаються за нас наші сусіди! А коли дорікає нам польський публіцист, що українська політика не бере під увагу „внутрішніх можливостей" (маючи тут на увазі українсько-польські відносини) та закидає нам брак політичного реалізму, то може би в першу чергу при цій нагоді вичитав лекцію політичного реалізму самому собі.

Марксо-ленінська педаґоґіка.

По-бойовому.— Єретики каються.— На Радянській Україні.— Як виглядає політехнізація.

На педаґоґічну пресу, як і на всяку іншу на Радянській Україні, поклали тепер обовязок пильно й по бойовому стати на сторожі соціялістичної реконструкції народнього господарства. У звязку з цим бойовим комуністичним завданням педаґоґічний часопис „Шлях Освіти", що його протягом девяти років видавав Наркомос, прийняв з біжучого року назву „Комуністична Освіта". У передмові до 1-го числа „К. О." редакція обіцяє „високо тримати прапор марксо-ленінської педаґоґіки та практики комуністичного виховання".

І справді, вже в перших трьох числах „К. О.", які оце тепер дійшли до празьких бібліотек, редакція присвячує цілу низку статтей марксо-ленінській педаґоґіці й взагалі до кожного освітнього питання підходить з погляду марксо-ленінської педаґоґіки.

Як відомо, Маркс, а за ним і Ленін висунули, як практичну проблему школи, політичну освіту, під якою розуміють освіту, яка знайомить учнів з загально-науковим принципом усіх виробничих процесів і в той-же час дає їм практичні поради щодо поводження з елементарним знаряддям усіх виробництв.

Політехнізація школи є тепер основним елементом шкільного навчання в семирічній загально-освітній школі на Рад. Україні, і з цією метою кожна семирічка прикріплюється до будь-якого підприємства — сільсько-господарського чи індустріяльного.

З проголошенням марксо-ленінської педаґоґіки за єдино-спасенну всі попередні теоретичні праці українських педаґоґів-комуністів (Соколянського, Залужного, Попова й ін.) визнані за єретичні, бо всі вони, „критикуючи ідеалістів, фактично виходили не з позицій діялектичного матеріялізму, а з позицій механістичних, поклацши в основу педаґоґіки, що є одною з соціяльних наук, не історичний матеріялізм, не марксо-ленінську науку про розвиток суспільства, людини, а... природознавство". (А. Макогон. „У боротьбі за марксо-ленінську педаґоґіку". „К. О.", ч. 2—3., 1931 р.).

Зрозуміло, що всі ті педаґоґи-комуністи, яким проголошено анатему, навипередки поспішають відректися на сторінках „К. О." від своїх прогрішень, і в цьому відношенні є знаменна стаття О. Залужного „За марксо-ленінську постанову питання про дитячий колектив" („К. О.", ч. 2—3), де цей автор-єретик зясовує свої найголовніші методольоґічні збочення.

Всі помилки комуністичної групи теоретиків-педаґоґів виявлено в спеціяльній резолюції дискусійної сесії українського науково-дослідчого інституту педаґоґіки, що відбулася 15—20 лютого 1931 р., і з цієї резолюції видно, що „одною з важливих хиб теоретичної роботи на Україні є те, що не було проведено своєчасно боротьбу з контрреволюційною роботою педаґоґів СВУ, яка була побудована на реакційних засадах, на хуторянському куркульському індивідуалізмі і була просякнута національ-фашизмом". („К. О.", ч. 2—3, стор. 110-а).

Таж резолюція вказує, в чому полягають основні підвалини марксо-ленінської педаґоґіки: це—„основні настановлення програми партії, марксові педаґоґічні висловлення, ленінське вчення про виховання, партійні ухвали в справі освіти". (Ібід., стор. 114-а).

Як зясовує М. Скрипник в своїй статті „Педаґоґіка мусить стати знаряддям соціялістичної перебудови", („К. О.", ч. 2—3, 1931 р.), „Для культурників-педаґоґів соціялізм потрібний тому щоб він здійснив ідеали педаґоґіки, а для нас педаґоґіка потрібна, як знаряддя для здійснення соціялізму".

Як-же в житті здійснюється політехнізація школи?

Про це знаходимо в ріжних статтях „К. О.“ такі дані:

Політехнізація шкіл колгоспівської молоді полягає в тому, що на дітей-учнів дивляться виключно як на робітничу силу. А ось приклад індустріяльної політехнізації, наведений М. Скрипником у статті „Загальне навчання та політехнізація школи“ („К. О.“, ч. 2—3): „Візьмемо Знамянське, там в депо учнями проводиться виробнича практика. Але в чому полягає ця виробнича практика? А в тому, що учні паклею витирають паротяги“.

Або, як читаємо в іншій статті, — „Є випадки, хоч їх небагато, коли школа прикріплюється до підприємства, що його характер взагалі викликає сумнів щодо доцільности, з виховного боку, звязку з ним дитустанови, особливо для виробничої практики на цих підприємствах — гуральні, броварні, тютюнові фабрики“. (А. Пантелеймонов „До питання про політехнізацію шкіл соцвиху“. „К. О.“, ч. 1, 1931 р.).

Про те, як ставляться підприємства до шкіл, які до них прикріплено, також знаходимо цікавий матеріял у декількох статтях. Так, в цій-же статті А. Пантелеймонова читаємо, що в Пасяянському районі спілкові орґанізації вороже ставляться до таких шкіл, не дають інструментів, варстатів, кажуть: не гальмуйте роботу“. Не менш яскраві приклади наводить М. Скрипник у статті „Загальне навчання та політехнізація шкіл“.

Так нпр., на сталінському заводі завком заявив: „У нас своїх справ багато — нема коли заслухати вашу доповідь про політехнізацію“. І все-ж той-же М. Скрипник вказує в цій статті, що з цілого числа намічених до політехнізації 1.988 семирічок вже політехнізовано 1.697, але тут-же додає, що „це прикріплення до підприємств часто й густо має чисто формальний апаратний характер“.

Якщо взяти на увагу відсутність шкільних майстерень, брак технічного приладдя, невідповідний склад інструкторів, „настанова яких набирає часто-густо ремісничий характер“, то з повною точністю повстає перед нами крах марксо-ленінської педаґоґіки з її політехнізацією школи на Радянській Україні

Ст. Сірополко.

ЗАКАРПАТТЯ.

Товариство мистців Підкарпатської Руси.

Дня 12. м. м. відбулося в Ужгороді зібрання мистців Підкарпатської Руси, на якому явилося 13 осіб. Зібрані приняли однодушно проект статуту „Т-ва мистців Підкарпатської Руси“ і зложили підготовчий комітет з 7 членів, до якого увійшли: В. Ерделі — голова, проф. Кайґль — заступник, Б. Ождіан — секретар, а далі проф. Томашек, проф. Цупал, проф. Бокшай і п-і Шпалова. Одночасно зібрані вибрали жюрі у складі: Ерделія, Бокшая, Елена і проф. Кайгля. Адреса Т-ва така: Бедржіх Ождіан, секретар „Т-ва мистців“, Ужгород, вул. Рашіна.

Як пройшла матура в Ужгороді й Мукачеві.

При цьогорічних іспитах зрілости провалилося в мукачівській та ужгородській ґімназії понад 33 проц. кандидатів. Це вперше перепав при матурі в названих ґімназіях такий високий відсоток кандидатів, тому опінія прикарпатського громадянства цією подією сильно затрівожена.

З життя наших пластунів.

Дня 21. м. м. ужгородські пластуни мали посвячення свого прапору. Чину посвячення довершив у катедральній церкві капітулярний вікарій о. Олександер Стойка. З тим прапором (жовто-блакитної барви) виступали закарпатські пластуни в числі 80 на недавньому міжнародньому зїзді пластунів у Празі.

Єзуїти греко-кат. обряду.

Читаємо в закарпатських пресових орґанах: Чин Єзуїтів прийме на найближчий рік учеників з матурою із Словаччини і Підкарпатської Руси до новіціяту, що буде отворений в Ружомберку. Члени греко-кат. обряду збережуть свій [illegible] обряд і як священики повернуть на Під[illegible]ську Русь. Зголошуватися в монастир[illegible] у Ружомберку або в такомуж монаст[illegible]шицях. До цього поклику додана така [illegible]ка: „Єзуїти східного обряду будуть [illegible] не тільки для своєї віри, але й для [illegible]кого народу“.

Греко-кат. церква на Мораві

Товариство ширення памятників [illegible] культури на Мораві закупило [illegible] деревляну церкву села Глиняні [illegible] на Закарпатті) і перевезло її до села [illegible] де вона буде поставлена в найкращ[illegible] До цієї вістки варто додати, що [illegible] везено подібну церкву з села Меде[illegible] Праги, де її уставлено як цінний памят[illegible] архітектури в городі (парку) Кінськ[illegible]

Справа б. послів о. прал. Леонтія Куницько[го] й Івана Заваликута.

Дня 1. жовтня 1930 р. заарештовано в Тернополі б. посла о. пралата Леонтія Куницького, а вкоротці опісля б. посла Івана Заваликута та б. сенаторів Василя Бараника і Миколу Кузьмина. Трьох перших посаджено у слідчу вязницю в Чорткові, а останнього в Тернополі. Після три і пів місячної вязниці випущено їх всіх на волю, а то о. Куницького і п. Заваликута за кавцією, а обох бувших сенаторів без кавції. Справа тяглася довго по причині спору компетенційного між судом окружним в Чорткові і таким-же судом в Тернополі, бо жаден з них не хотів справи вести, кажучи, що він некомпетентний, аж остаточно суд апеляційний у Львові вирішив, що компетентним до ведення справи є суд окружний в Чорткові.

В червні ц. р. доручено о. прал. Куницькому і п. Заваликутові акт обвинувачення прокуратури в Чорткові з 19. травня ц. р., випускаючи з обвинувачення б. сенаторів Бараника і Кузьмина так, що перед трибуналом суду присяглих станугь тільки два бувші посли о. пралат Куницький і п. Заваликут.

Змісту акту обвинувачення перед його оголошенням на головній розправі не можемо подати, як рівнож і його мотивів. Згадаємо тільки, що прокуратор обвинувачує о. прал. Куницького за зміст промов на слідуючих вічах: 1) за віче в Медині , пов. Збараж дня 17. червня 1928, де своєю промовою мав допуститися злочину державної зради з § 58 ц) зак. кар. і злочину заворушення публичного спокою з § 65 кар. зак; 2) за віче в Білівцях, пов. Борщів, дня 2[illegible] 1928; 3) за віче в Шершенівцях, [illegible] дня 25. червня 1928; 4) за віче в Більч[illegible] пов. Борщів, дня 25. червня 1928; 5) [illegible] Глубічку, пов. Борщів, дня 26. червня [illegible] за віче в Тернополі дня 11. липня 19[illegible] промов о. Куницького на тих всіх віча[illegible] фікував прокуратор як злочин з § 65 [illegible]

Б. посол Заваликут має знову [illegible]ту обвинувачення такі гріхи: 1) за віче [illegible]ківці, пов. Борщів, 21. лютого 1928 ([illegible]ред виборами); 2) за віче в Тернополі [illegible] липня 1928; 3) за віче в Шидлівцях, [illegible]чинці, дня 28. грудня 1928; 4) за віче [illegible] пов. Копичинці, дня 15. вересня 1929; [illegible] в Зеленій, пов. Копичинці дня 11. черв[illegible] 6) за свято на могилі в Товстенькім, [illegible]чинці, дня 24. червня 1929 і 7) за [illegible] до редакції „Нового Часу“ у Львові [illegible] Гусятині дня 25. червня 1929 про [illegible]стенькім. Повищими вчинками, на [illegible]ратора допустився пос. Заваликут [illegible]го злочину з § 65. зак. кар., раз [illegible]рювання з § 300 зак. кар. і раз [illegible]ширювання фальшивих і непо[illegible] (депеша) з § 308 зак. кар.

До розправи кличе прокуратор [illegible]ків в числі 35, з чого більшість [illegible]рункові та поліційні агенти і кілька [illegible]ських комісарів. Акт обвинувачення [illegible]восильний і розправа мала би відбутис[illegible] *тні ц. р.* перед лавою присяглих в Чорт[illegible]

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ЛИПНЯ 1931.

ЯР. МАНДЮКОВА.

В обіймах адрійської перли.

Брудна і чиста вода. — Лябіринт. — За кавою.

Десь у темряві, показуються рухливі золотисті цятки, що ховаються одна поза другу, які врешті виростають у чарівні палати, що погойдуються на зеркальній площі моря.

Переїздимо довгим вужем, камінного мосту й ми у Венеції.

Тут обскакує нас відразу юрба ґотелевих післанців, вміливо напихають у руки проспекти є обіцюють золоті гори, за дешеві гроші.

На силу продираємося до „вапоретта“ (себто водного трамваю), який таки зараз відїздить.

Їдемо крізь Каналь Ґранде. Прочани невдоволені, нарікають:

— Овва! Якжеж тут негарно!

— Варта було їхати так далеко, щоб побачити трохи брудної води?

Дійсно! Якже це так, здалека так ґарно, а тепер: темно, деколи пливе тільки чорна ґондоля з блимаючим світлом ліхтарки, а над водою, обдрипані каміниці.

Але ні! Десь біля білої церкви Санта Марія Салюте, виринаємо на чисту воду.

— Аа! — витають прочани веселими оклинами таку зміну.

На широкому, міпливому шлесі, у чудних, ріжноманітних, наче кинених рукою мистця, колірах, поважно суне білий пароверць „Монте Роза“, кидаючи снопом ярких іскор, що вмить припадають гарячим цілунком до холодної хвилі й гинуть у тихому зітханні. А там, на березі, пишна, осяєна Кампаніля, стоїть на сторожі святощів.

Мимоволі слідкуємо, за таємними парами, у темних ґондолях... Хтось глибоко зітхає. Цеж май — кохання час!

На ґранатовому небі стільки пустотливих зірок... Тихі шепоти, легкий плюскіт весла й солодкі звуки „Санта Лючія“!

Вапоретто прибиває до берега ми висідаємо при Ріве де Скіявоні, впихаємося у вузенькі рямці високих камяниць та втомлені залазимо до гостинниці „Іль Троваторе“.

Вузенькі коридорики, такіж самі східці, та годі нам звертати на це увагу. Нас валить з ніг могутня втома.

Славні мурини на годинниковій вежі вибивають молотами північ.

Примикаємо зелені віконниці й засипляємо.

*

Жадна вражінь душа, не дає відпочивати. Досвіта отвираю вікно; перед очима простягаються площини ріжноманітних дахів, що видаються осінним листям притовченим до землі, так переливаються у всіх нюансах міди.

Десь через два дахи вистрілює гострокінчастий верх Кампаніді й копула св. Марка.

У весняному повітрі тихого ранку чути тільки металічний голос церковних дзвонів, що солодким гомоном ґойдаються по хвилях спокійного моря.

Нечайно на вулиці чути крик. То зі сусідньої хати спускає якась жінка кошик на шнурку й кричить, щоб пекар дав їй печиво.

Мимоволі усміхаюся, споглядаючи на цей оригінальний спосіб комунікації.

Кидаю вікно й вбігаю у лябіринт вузьких коридорів, обігаю його кілька разів і заломлюю з розпуки руки: нема в мене клубка Аріядни, щоб вийти звідсіля.

Безнадійно стою при вікні [illegible] вузьке подвіря, звідки відай не викид[illegible] від часу побудування Венеції.

На закруті коридора появляєть[illegible] стать покоївки. До мене вертається [illegible] до неї рукою й питаю:

— Скажіть мені, як звідсіля [illegible]

Вона всміхається й вказує на [illegible] східців: ось — два кроки й ви в їдальн[і]

Мені смішно, чого я простояла [illegible] й не гукала помочі.

А в їдальні вештається вже кілька [illegible]ших. Витаємося. Всі почуваються [illegible] гарно.

Панове вибриті, хочуть зробити [illegible]жіння, пані прибрані, вичесані.

Нам подають якусь немож[illegible] запевняють, що це кава.

— Аґа, кава! Кажіть таким [illegible] моче мій сусід. — Це певно моло[illegible] ослиць!

— Вибачте, не ображуйте [illegible] приговорює старий парубок, але [illegible] чує своєї кави, бо поцо зачіпатися [illegible] зусиллям прикриває останки волосся [illegible] голові й втікає.

— Кинутиб за ним ось — [illegible] радить один з наших.

— Як правдивий христіянин!

Це вищий степень, бо там каменем [illegible] кидати, а тут чудова — чорна [illegible]ва булочка!

— Залишіть його! Може це [illegible] вим яке сотворіння.

— Але ми тут розбалакалися, а [illegible]ний мабуть кінчить правити.

— Ходіть! Збирайтеся! Хутко!

Наші прочани невичайно [illegible] ну згалку відпоани. кидають усе, [illegible]

(Продовження [illegible])

кою матеріялів для оборони б. пос. о. прал. Куницького і б. посла Заваликута занялися адвокати д-р Володимир Електорович з Черткова і посол д-р Степан Баран з Тернополя, котрі і досі провадили справу оборони всіх згаданих вище послів і сенаторів.

Однак чортківська прокуратура не хоче, щоби справу о. Куницького і п. Заваликута судила лава присяглих в Чорткові і тому чортківський прокуратор вніс вже подання до Найвищого Суду у Варшаві на делеґацію окружного суду краного у Львові. По всякій правдоподібности внесок чортківської прокуратури буде взятий під увагу і в осені цього року *(у вересні, а найпізніше в жовтні)* бувші посли *о. прелат Леонтій Куницький і Іван Заваликут стануть як обвинувачені перед львівською лавою присяглих.*

Шкільництво тернопільського воєвідства.

I.

Спираючися на урядові та почасти найновіші дані, експоновані статистичним бюром воєвідського уряду підчас хліборобської і реґіональної вистави в Тернополі (23. VI.—5. VII. ц. р.), подаю до відома ширшого українського громадянства, а зокрема подільського, низку дат зі шкільно-статистичної ділянки. Хочу ним — саме тепер, в часі ферій, перед новою висилкою дітей до шкіл — загострити нашу увагу для справи, яка з погляду нашого національно-культурного, політичного й економічного інтересу та нашого найближчого майбутнього на тій території є справою первоpядної, найбільшої ваги.

В минулому шкільному році (1930-1) було на території тернопільського воєвідства (16.240 км², 1,429.000 мешканців в р. 1921 — у висліді конскрипції) 1.308 народніх шкіл, зокрема: 124 вищого типу (5, 6 і головно 7-клясові), 247 середнього типу (3 і 4-клясові), 937 нижчого типу (1 і 2-клясові).

У висліді підрахунку на основі експонованих доповнень, що мали унаглядновати національний розклад тих шкіл, на цю загальну кількість шкіл (1308) складалося: біля 115 або 8 проц. шкіл з українською мовою навчання (на менш-більш 55 проц. українського населення по урядовій статистиці), з польсько-українською — 465 або 35.5 проц., з польською мовою навчання — 728 або 55.7 проц.

Всі школи, з дрібним винятком, стали польськими і формально і щодо змісту і не випадкова це річ, що в салі народньо-шкільних експонатів найшлися такі обєкти, як впр. модель „кракусового двору", зладжений дільми школи в Ушківцях (пов. Перемишляни).

В повітах скалатськім і чортківськім, нема вже ні одної української школи; в повітах теребовельськім і радехівськім істнує ще тільки по 1, у збараськім — 3, в тернопільськім — 4, в інших повітах скільки́сть українських шкіл хитається між 5—12, лиш у зборівськім повіті залишилося ще їх аж 23 на загальну кількість 79.

Запобігти наслідкам тих фактів моглаб тільки відповідно орґанізована протиакція з метою позашкільної контролі й виховання українських дітей по селах і містечках (добірна дешева література, преса — відповідна для віку, опіка, орґанізація дитячих хат і т. п.) та приватна рідна школа.

Треба мати на увазі, що з 204.239 дітей, які в шк. р. 1930-1 відвідували народні школи в цьому воєвідстві, бодай 110.000 було української народности та що з тієї маси 99 проц. виховується впродовж років у чужонаціональній шкільній атмосфері.

А проте далеко більша небезпека — здається мені — загрожує нашому народові в Польщі не з того якраз боку. Школа, хочаб і не рідна, всеж таки школа й вона при істнуванні сприятливих позашкільних впливів — фактор, як-не-як, позитивний. Та зарадити бракові відповідних шкіл у повному розмірі це важча оправа. Нарід, перед яким шлях до справжніх джерел освіти замкнений, не спроможний перебитися до світла і правди. Це й є якраз та головна для нас небезпека, на яку досі мало звертають уваги. Повернемо до статистичних даних.

Із 115 шкіл із українською мовою навчання — це, значить, в чисто українських громадах, свідомих своєї справи — було тільки біля 14 шкіл середнього типу (3 або 4 клясові)*), решта — 101 (приблизно) — належала до нижчого типу з перевагою одноклясівок, тобто шкіл, які не златні защепити найпростіші елементи грамотности та не дають жадної зрештою ґрунтовнішої освіти. Це школи, з яких виходять тисячі й тисячі наших дітей мало грамотними й неосвіченими.

Дещо вже більшу кількість шкіл вищого типу подибується в громадах, де істнує певна кількість польського населення і де первісні українські школи перемінено на польсько-українські. В залежности від більшої то меншої кількости громадян-поляків ці школи є три — або чотироклясові, або залишилися одно — чито двоклясовими. Перших є в цілому воєвідстві біля 81, останніх аж 384. Усіх разом польсько-українських шкіл — 465.

Я.

*) В тому числі 1 школа 5-клясова в Тернополі.

Після зачинення гр.-кат. Малої Семінарії в Рогатині.

В останньому числі „Мети" находимо такі подробиці про зачинення гр.-кат. Малої Семинарії в Рогатині: Її замкнено 30. червня через опечатання канцелярій та кляс і через забрання особистих документів питомцям Семинарії, як метрик і шкільних свідоцтв та через конфіскату книг Семинарії. Кураторія Л. Ш. О. вважала отворення Малої Семинарії нарушенням правного стану, опертого на австрійському законі з 27. червня 1850 р., а відомого під назвою „тимчасового закону про приватне навчання". Коли взяти під увагу, що після появи австрійського закону з 1850 р. появилась конституція Річипосполитої Польської з 1921 року, якої арт. 114 постановляє, що Католицька Церква в Польщі має власні права; що ті права є означені церковним правом, якого 1375-й канон виразно дозволяє католицьким епископам творити М. Семинарії, що знову потверджує арт. XIII. Конкордату між Апостольською Столицею і польською Державою; коли вкінці взяти під увагу, що на підставі арт. XXV Конкордату австрійський закон з 27. червня 1850 втратив свою обовязуючу силу у відношенні до Католицької Церкви, тоді стане ясним, що розпорядження Кураторії з метою привернути „правний стан" створює в дійсності новий стан суперечний з Конституцією і постановами Конкордату.

Як довідуємось, наша церковна Влада зробила все від неї залежне, щоби стан правний, забезпечений Конкордатом, був назад привернений.

Серед рогатинського громадянства поширена поголоска, немов би один з представників Кураторії, приявний при опечатанні М. Семинарії, сказав, що Кураторія замикає Семинарію тому, що вона подавала себе за „Архиепархіяльну ґімназію". Не хочемо вірити, щоби ця вістка була правдива, бо трудно припустити, щоби такий поважний і далекосяглий крок, як зам-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ЛИПНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З ПРОБЛЕМ ЛІТЕРАТУРИ.

Наш рівень дискусії.

Всі — себто ті, до яких звертаюся: більший або менший гурт людей зацікавлених літературою — читаємо книжки, розмовляємо про них, оцінюємо їх. І майже всі в деяких хвилинах просвітку відчуваємо, що не все гаразд із нашими книжками або з нами. Чи маємо право їх оцінювати? а коли маємо то на якій підставі? чи відчуваємо глибше, ніж формулуємо свої враження, чи може говоримо розумніше, ніж відчуваємо? Хто з нас ближче правди? Чи є між нами бодай один, хто знає, що таке правда? А коли нема такого ніодного то чи істнує яканебудь ріжниця між нашими особистими враженнями, поглядами та осудами?

Може цього рода запити виринають у декого з нас на самоті. Бо прилюдно не чув їх ніхто. Всі ми кохаємо рідну літературу і горді на те, коли можемо в товаристві скласти доказ, що знаємо дещо і з чужої. Кожний із нас має свій смак, свої симпатії та нахили і — гордий ними. І кожний готов завзятуще боронити свого погляду про прочитану книжку, більше чи менше відомого письменника і кожний уміє зазначити своє становище до літератури, творчости, мистецтва, а навіть, коли треба, зясувати свої домагання супроти сучасної та майбутньої літератури.

А проте справжніх дискусій про підстави цих домагань залишилося в нашій літературі мало. „Оцінка чужої творчости в імя чого?" себто критика не була в нас досі темою роздумувань. Критика — далекий нащадок літератури. Як довго література мусить виконувати завдання пропаґатора національної свідомости нема в ній ні часу ні місця на сумніви: якими засобами вона виконує це завдання.

Та може ми дозріли вже нині до хвилини, коли відчуваємо потребу здати собі справу із рівня нашої літератури в порівнанні з іншими народами. Кожне порівнання це проблиск критичної думки. Кожна критика основана на порівнанні двох вартостей.

Чому мусимо порівнювати? Бо відчуваємо, що поза світом, яким живемо є ще й інші світи з іншими вартостями, іншими силами. Вони приваблюють нас своїми ширшими овидами, джерелами нових вражінь, силою нових думок. Вони пригадують нам, що найдорожші наші здобутки залежні від інших сил, які панують над світом і що належимо до орґанізму ширшого як нація, ширшого як один тип культури та одна частина світа.

Чому аж так далеко полинула перша думка: намір здати собі справу із основи своїх вражінь і осудів, розбуджених книжками? Полинула так далеко тому, що кожний із нас, заки почав доказувати доцільність своїх поглядів уже спершу поклав собі якусь ціль, що впливає на них, закрашує їх, спрямовує в якийсь бік, хоче спрямувати туди думки інших.

Заки порозуміємося щодо теми та засобів дискусії, мусимо заздалегідь знати, яка її мета. Нема простішого способу порозуміння як виложити по змозі ті остаточні висновки, до яких хочемо дійти довгою дорогою може не зовсім удатних і переконуючих доказів. А одночасно з висновками перші преміси. Нелегко їх розмежувати: хто з нас може ствердити: що відкрив у житті перше — неохибні підстави від яких дійшов до світогляду чи неохибний світогляд, до якого добудовував основи?

Одною з перших преміс для порозуміння в цій розмові є погляд, що шляхи української літератури мусять бути звязані зі шляхами европейської або азійської творчости і що міра вартостей прикладена до нашої творчости мусить бути вислідом поглядів на те, якими шляхами йде всесвітня творчість.

Оці рядки звертаються виключно до тих, що відчувають потребу прикласти до рідної творчости міру творчости інших — старших, могутніших, щасливіших і культурніших націй. Мета оцих міркувань звернути увагу земляків, що нема розвитку нації без літератури, що хоче знятись на рівень інших культурних націй їй сучасних.

Нема окремих національних законів критики, як нема окремих привілеїв льоґіки або засобів сили для вибраних народів. Кожна література має своєрідні цінности, наче її край свої природні багацтва, інше підсоння чи примхи природи. Сполука ґеоґрафічних умовин і історичних подій родить таланти, що черпають свої сюжети та матеріял до них із джерел неподібних до ніяких інших. А навіть самі ідеї — абстрактні поняття, що не знають ґеоґрафічних меж і визволюються від усіх історичних впливів доходять у процесі свого розвитку в даній середовищі до таких форм, яких не може передбачити ніякий ум фільософа ясністю своєї льоґіки і ніяка уява поета багацтвом своїх передбачень.

Ось чому і в нашій літературі критика дійшла до своєрідних форм, дивно-викривлених, обідлілих, несвобідних — як наше соціяльне та національне життя.

кнення М. Семинарії, а затим конфлікт з Католицькою Церквою, був подиктований такою формальною дрібницею, як переміною назви, зробленою зрештою без відома і згоди компетентних церковних чинників.

Організація українських інжинірів.

Дня 28. червня ц. р. відбулися у Львові в домівці Українського Технічного Т-ва основуючі збори „Кооперативи Інжинірських Робіт" (К. І. Р.), кооперативи праці з відповідальністю уділами у Львові.

Членами кооперативи можуть бути інжиніри, які дадуть свою згоду зараз або пізніше, доривочно або стало, працювати в кооперативній освіті. Завданням кооперативи уможливити своїм членам виконування їхнього фахового заняття в кооперативному згуртуванню веденням спільного підприємства. Кооператива буде виконувати роботи, які входять в обсяг інжинірського звання, у власному заряді і на ризико власне або третіх осіб. Виконуючи солідно та використовуючи економічно матеріяли й обставини, буде старатися про користь сторін та загалу. А пристосовуючи вжило модерні засоби у техніці, підноситиме культурний рівень українського народу. Наразі кооператива відкриває у Львові інжинірське бюро, дає фахові поради переводить обчислення і калькуляції, переводить у власному заряді нові роботи або реконструкції. Уділ у кооперативі виносить 450 зол., вписове 50 зол.

До Надзірної Ради вибрано 5 членів, а саме інж. Костя Котецького, інж. Антона Ліськевича, інж. д-ра Вол. Лукашевського, інж. Андрія Мельника і інж. Михайла Кравціва. На своїм конституючім засіданню Надзірна Рада покликала на Управу кооперативи: інж. О. Мілянича, інж. Яр. Весоловського та канд. інж. О. Гладкого.

Великий град у Тернопільщині.

В четвер 9. липня ц. р. шаліла буря з градом, який знищив у селі Домаморичі пов. Тернопіль ярину і 245 га збіжа. Шкода виносить понад 35.000 золотих. Так само в селі Шершенівці пов. Борщів град величини волоського оріха знищив засіви на просторі 1000 моргів понад 50 проц. В обох випадках засіви не були забезпечені.

ОСТАННІ ВІСТИ

ДЕФІЦИТ У ЧЕРВНІ ПОНАД 40 МІЛІОНІВ ЗОЛ.

Рахункові замкнення за місяць червень виказують, що доходи бюджету виносили 175,826.462 зол., видатки 219,454.054 зол., а недобір бюджету сягає до 43,627.592 зол.

СЕНЗАЦІЙНЕ САМОВБИВСТВО ЗАЛІЗНИЧОГО КАСІЄРА У ЛЬВОВІ.

Недавно, бо 1. липня ц. р. невідомі справники вкрали з каси товарового двірця 92.000 зол., але так зручно, що каси не ушкодили. Подібна крадіж 50.000 зол. з цеї самої каси була 1929 р., але справників тої крадіжи не викрито. Тому поліція, заінтриґована другою з черги крадіжю з цеї самої каси, арештувала як підозрілого касієра Владику, який дотепер перебуває в слідчих арештах. Крім того поліція перевела кільканацять ревізій і спровадила в пятницю 10. липня ц. р. в год. 4. попол. ст. залізничого асесора О. Ройка, який зложив сензаційні зізнання та назвав з прізвища кількох осіб, замішаних у крадіжі 92.000 зол. Та нечайно попросив Роєк дозволити йому вийти до кльозету. Не минуло ще 5 хвилин, як залунав стріл з револьвера, яким Роєк позбавив себе життя. Смерть наступила негайно, бо стріл вимірив собі в голову.

ДЕМОНСТРАЦІЇ КОМУНІСТІВ У ВАРШАВІ.

На пятницю 10. липня ц. р. комуністи визначили день голодних. Уже раним ранком комуністи зійшлися біля вязниці при вул. Павій, звідкіля через Залізну Браму встигли мимо інтервенції поліції зайти на означене місце збірки в числі біля 500 осіб. До демонстрації не прийшло, бо поліція розігнала комуністів арештуючи 9 осіб.

ВІЙСЬКО ЗАСТУПАЄ РОБІТНИКІВ.

В Гродні застрайкували в пятницю 10. липня ц. р. робітники електрівні і водотягових закладів. По кількох годинах по відході робітників технічні військові відділи урухомили електрівню. Військо охороняє електрівню і водотягові заклади. В пятницю арешт[illegible] кретаря професійних союзів Казимир[illegible] ського задля страйкової акції.

ПОДОРОЖ Д-РА ЛЮТРА.

Президент німецького банку [illegible] виїхав літаком у пятницю 10. [illegible] Льондону, де конферував з президент[illegible] ського банку Норманом, щоб продов[illegible] меччині позичку 100 міл. долярів[illegible] ня ц. р. та виєднати короткотермінов[illegible] 300. міл. долярів. По цій розмові з Но[illegible] д-р Лютер відлетів негайно до Парижа[illegible] ферував з президентом француськ[illegible] Моретом, а опісля поїхав до Брюсел[illegible] ділок 13. липня ц. р. д-р Лютер з Н[illegible] і Моретом беруть участь у засіданні [illegible] народніх Розрахунків у Базель, на [illegible] ворюватимуть прольонґату кредитів [illegible] му банкові і фінансові справи пляну Гу[illegible] розуміння в Базель улекшить пород[illegible] конференції в Льондоні.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 9·00·00—9·00·00, [illegible] долар 8·89·00—8·89·50, чеська корона [illegible] австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. [illegible] – 0·05·50, француський франк 0·34·80—0·3[illegible] ський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінґ [illegible] 43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, [illegible] марка 2·11·84—2·11·95

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Л[illegible] рушини 5. (коло кіна „Апольо") [illegible] найнижчих цінах ковдри, матерац[illegible] Переробляє ковдри по 6 зол., [illegible] 8 зол.

— **Конфіската „Діла".** Попередн[illegible] „Діла" зайняла поліція з приводу [illegible] надісланої статті з Тернополя п. з. „[illegible] школа і наша молодь". Є це 36-та з [illegible] конфіската нашого часопису.

— **Конфіската повісти.** Окружний с[illegible] нополі затвердив конфіскату книжки [illegible] дрія Чайковського „Сагайдачний", [illegible] повісти в шістьох томах, а саме др[illegible] „До слави". Зміст цієї книжки, сказ[illegible] вах затвердження, спонукує, мовля[illegible] ський нарід до погорди і ненавист[illegible] польської державности. Є це [illegible] фіската тої повісти, а перша др[illegible] Як відомо, конфіскату першої част[illegible] ський суд ухилив.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ЛИПНЯ 1931.

ІНЖ. ЕВГЕН ХРАПЛИВИЙ. 2)

По хліборобській Чехії.

Як засновували кооперативу. — Вправи верхом. — Без субвенцій. — Пошана для керманичів. — Одно господарство.

Крім того кооператива веде ще крамницю зі споживчими товарами, галянтерією і мануфактурою для своїх службовиків. Кооператива крім згаданого майна 100 га, має власну пекарню, а крім цього окрему фабрику ланцюхів, тому, що металюргічний промисл, після скартелізування дуже сильно використовував місцевих селян.

З промови теперішнього президента товариства Вацлава Паліцки довідуємося, що перед 30-ти роками, коли засновували кооперативу, вважали його і його товаришів за фантастів, які хотіли перевертати давній добрий лад на селі та прогнати зі села всю поезію нафтової лямпи та лоєвої свічки. Одначе коли гурток тих фантастів вибудував першу електрівню (а це сталося тільки тому, бо кооператива завела безграничну поруку), то поволі почали селяни вступати в її члени на те, щоби мати дешевше світло і, як вони називали тодішній електромотор, „дешевого робітника".

Після електрівні збудовано один з 3-ох теперішніх існуючих збіжевих елеваторів, опісля зорганізували збут худоби і безріг, згодом прийшла черга на млин, а далі коли кооператива чимраз більше розвивалась, основали почерзі інші електричні станиці.

При кооперативі уладжено спортовий майдан для „Сільської Кінноти". Є це сільське товариство руханково-спортове, якого окремим завданням є плекати їзду на коні. Одначе коні не можуть бути інші, як тільки ті, яких уживається при звичайних полевих роботах. Членами товариства можуть бути тільки хлопці та дівчата діти селян. Ціле товариство стоїть під впливами чеської хліборобської партії. На майдані виконала при нас кіннота кілька гарних вправ, головно дівчата, в мужеських строях дали дійсно гарний зразок їзди верхом. Поруч спортового майдану є стрільниця.

Для поміщення організацій доокoличних хліборобів збудували окремий великий будинок з гарною салею, де теж управа кооперативи приймала членів прогульки. Тут теж запродукували парубки й дівчата славний танець „чеську беседу", який у багатьох моментах нагадував чимало з наших народніх танців. Чоловіки та жіноцтво були в народніх строях, які тут рахуються чимсь почесним супроти міської тандити.

Цікаве є ведення самої кооперативи та хліборобських організацій. Передусім ні кооператива ні місцеве хліборобське товариство немає ніяких субвенцій. На запит чому? відповідають, що не на те вони хотять викресати самопоміч у хліборобів, щоби потім через марних кілька грошів збутись найкращої ідейної частини в кооперативній чи організаційній праці. Для обороту позичали раніше гроші в державних банках, але тепер ощадности членів перейшли вже квоту 10 міліонів чеських корон, а тому зайве користати з кредитів. Членами управи і надзірної ради кооперативи є тільки самі селяни себто ті, які працюють на ріллі. Інші фахівці є тільки урядовцями і не мають безпосередного впливу на ведення кооперативи у верхах. Кооператива платить тепер річну дивіденду від паїв 5 проц., а від ощадностей членам 6 проц. Одна кільоват-година електричної струї коштує для освітлювання 3.50 ч. корон, а для роботи 1.80 чк.

Кооператива старається, щоби її службовики і робітники були вповні задоволені. Веде зразковий шпиталик та амбулаторію, кредитову касу для урядників та крамницю. Робітники у фабриках ланцюхів та перетворів — майже самі жінки. В електрівнях працюють мущини.

Загальне враження з цієї великої кооперативи звичайно миле. Обстанова просто люксусова, але ще цікавіше, що чеський селянин почувається тут дійсно в себе дома, бо він сам, а не хто інший, це все збудував та створив.

На увагу заслугує ще одна обставина, яка може бути для нас прикладом. Оглядаючи будинок звертаємо увагу при вході на [illegible] мятник бувшого президента коопера[illegible] лава Чанчіка. Збудували його після [illegible] ти робітники кооперативи власними [illegible] Є це небуденний приклад праці та [illegible] ного таланту, який дав роботу тис[illegible] міч сотням тисяч селян.

Але ще більше враження зроб[illegible] гульковців, коли в одному бюрі побач[illegible] тий жалібною китайкою стіл, а на [illegible] кий мідяний лавровий вінець. Пояс[illegible] що це варстат праці померлого ви[illegible] ректора Гофмана, при якому він пр[illegible] початку оснування кооперативи.

У великій їдальні кооператив[illegible] повіту, на якій ясно освіченими [illegible] ко всі підприємства кооперативи та [illegible] сти, які до кооперативи належать.

Виїзджаємо з Дражіц у даль[illegible] хотять показати нам хліборобськ[illegible] Але перед тим треба ще згадати пр[illegible] ство селянина Вацлава Грабего, який [illegible] поля, держить 30 штук худоби, ма[illegible] 28 сотнарів з га пшениці, тільки [illegible] цукрового буряка. Кажуть, що [illegible] неодин господар може похвалитися [illegible] слідами. Його господарство несе [illegible] чеських корон загального доходу, [illegible] він 2.303 чеських корон на один [illegible] і видатки. З тих видатків розділ[illegible] му гектарі на: робітників 1464 чк. [illegible] чк., ремісників 218 чк., асекурацію [illegible] тричний погін 50 чк., електрич[illegible] і штучні погної 361 чк. Решту гроше[illegible] го залишаються вживає не тільки [illegible] треби, але також на інвестиції. [illegible] кінчило хліборобські школи, з т[illegible] редню, а один нижчу, і оба господ[illegible] ка. Розуміється, що він теж займ[illegible] чесних урядів, а найважніший з [illegible] сам є головою окружного комітет[illegible] партії, а з цієї власне округи походи[illegible] ній премієр міністрів Удржаль та м[illegible] робства Брадач. Цим і гордиться [illegible] бороби.

(Продовження [illegible])

— **Переміна дівочої гуманістичної гімназії „Рідної Школи“ в Тернополі на коедукаційну.** З днем 1. вересня пічнеться постепенна переміна тої гімназії, починаючи від 1. кляси, на мішану (коедукаційну). Буде це велика вигода для родичів, що своїх синів хотять посилати до своєї гімназії. До **першої** кляси буде приймати дирекція гімназії хлопців і дівчат по вакаціях. На переміну такоїж гімназії на коедукаційну в Станиславові шкільна Кураторія не дозволила за недостачею „відповідного приміщення“.

— **Україніка.** „**Deutsche Algemeine Zeitung**“ — з 26. м. м. помістила некрольоґ „**W. v. Lipinsky**“ — підписаний — д-р В. З. Другий подала „**Prager Presse**“ з 23. VI. ц. р. з підписом **mh.**

— **Автомобілевий рейд артистів театру „Кві про Кво“ трасою Львів-Трускавець-Львів.** Гурток артисток і артистів театру „Кві про Кво“ улаштовує в четвер 16. липня ц. р. автомобілевий рейд, у якому беруть участь лише артистки і артисти кермуючи самі самоходами. Цей рейд, що його зорганізував Автомобілевий Клюб Східньої Галичини відбудеться трасою Львів-Трускавець-Львів згідно зі всіма приписами спорту. Виїзд і мета на пл. Марійській перед осідком Автомобілевого Клюбу Сх. Галичини. Самоходами кермують: п. Софія Димша (власний самохід), Стефа Гурська, Зуля Погожельська (власний самохід), Тамара Таціяна Висоцька (власний самохід), Адольф Димша, Фридрих Ярош (власний самохід), Конрад Том, Весбі. Побідники рейду (найбільша скількість пунктів) дістануть нагороду, яку розділять у четвер вечором на виставі у Великому Театрі.

— **Жертва добродушности.** Селянин із Маринки Польської (пов. Мостиська), Станислав Лак приїхав до Львова, щоби в еміграційному домі поінформуватися щодо виїзду на роботи до Франції. На вулиці приступив до нього якийсь панок і сказав йому, що заведе його до лікаря, від якого дістане свідоцтво на виїзд до Франції. Добродушний Лак утішився несподіваною допомогою і повірив незнайомому як рідному братові. Коли той попросив його, щоби зміняв йому гроші, бо має тільки самі сотки, Лак добув коверту зі сумою 270 зол. і дав незнайомому до рук. Цей ніби щось виміняв, звернув Лакови коверту і скоро відійшов. Збентежений Лак заглянув до коверти і замість грошей знайшов кусник газети. Аж тепер зміркував, що мав діло з ошуканцем, і повідомив про свою пригоду поліцію.

— **Скупався на смерть.** В ріці Сереті коло Тернополя утонув підчас купелі Бертольд Сокаль, купець зі Львова, що приїхав там на ярмарок.

— **10 місяців вязниці** дістав Ізидор Щурек, листонос у Львові. Він отвирав американські листи і вибирав із них доляри. При ревізії в його мешканню найшли 150 американських коперт. Заподіяну ним шкоду обчисляють на 3.000 зол. Щурек признався до вини й оправдувався тим, що робив це з нужди.

— **За векслеві зловживання** засудив львівський суд інжиніра Ярослава Копистинського на рік тяжкої вязниці. Наслідком амнестії кару зменшено йому до 6 місяців.

— **Автомобілева катастрофа.** В четвер 9. липня ц. р. пополудні вертав білостоцький віцевоєвода Завістовський самоходом до Білостока з начальником доріг інж. Маліновським. Біля Радзиміна пукла задна вісь. Самохід ударив до дерева і розлетівся, а оба пасажири опинилися під кусниками розбитого самоходу. Саме тоді переїзджав автобус і забрав обох ранених до варшавського шпиталя. Віцевоєвода Завістовський сильно потовкся, а інж. Маліновський має зломане рамя.

— **Напад на пекарню.** В четвер 9. липня ц. р. в год. 3. пополудні зайшов до пекарні Абрагама Корба при вул. Газовій 6. невідомий бандит, який стероризував працюючих челядників револьвером, приказуючи їм полягати на землю та не рухатися. Тоді розбив дві колодки, витягнув зі столика касетку з 500 зол. і втік. Тепер поліція шукає за ним.

— **За сіножать.** В Будниках, пов. Любомль, Дмитро Латковський убив косою підчас косовиці Д. Петращука. Причина: спір за сіножать.

— **Знову смертний присуд у Коломиї.** Трибунал присяжних суддів з Коломиї засудив на шибеницю Михайла Стадничука із Жукотина, пов. Коломия, за вбивство мами. Він не хотів допустити, щоби вона вийшла вдруге замуж і передала маєток на вітчима, тому задусив її.

— **Живий труп.** На варшавському цвинтарі найшли свіжу незакопану могилу а в ній живу жінку. Була це 31-літня Щепанська, що хотіла отруїтися, а коли це їй не вдалось, викопала біля гробу своєї матери яму і положившись у ній, пробувала присипати себе землею. Не хотіла жити на світі, який, як каже, втратив для неї вартість.

— **Толстовець перед судом.** Перед військовим судом у Варшаві станув якийсь Пайдель, що скінчив гімназію і не хотів служити при війську. Коли забрали його силою до військової служби, не хотів взяти зброї до рук, мовлячи, що він слухає науки Льва Толстого і не може ставати в ряди убивців. Перед судом він наводив відповідні місця з евангелій св. Луки і Марка і заявив, що готов потерпіти якнайбільші кари, а від своїх поглядів не відступить. Дістав 1 рік і 4 місяці вязниці.

— **Затроєне весілля.** На весіллю у лісничого Ст. Дромя в Дембінську захорувало 50 осіб, затроївшись несвіжим мясом.

— **Саранча в Італії.** Італійські ґазети повідомляють, що коло Перуджії впали маси саранчі, вкриваючи землю верствою на метер високою. Засіви в цілій околиці знищені до тла, а крім того припинився самохідний рух.

— **10 тисяч км. у воздусі.** З Парижа вилетіла воздушна ескадра, зложена з 6 літаків, щоби відбути воздушну дорогу 10 тисяч кільометрів. Дорога веде понад Данію, Швецію, Фінляндію, Литву, Польщу (Варшаву), Румунію, Сербію, Болгарію, Грецію, Італію, Швайцарію і назад понад Францію.

— **500 осіб убито.** На будинок китайського консуляту в Сулі напала товпа корейців, ограбили та знищили дім і вбили кількасот китайців.

ПОДЯКА.

Почуваюся до милого обовязку зложити Високоповажаному Панові **Д-рові Іванові Довбушеві,** лікареві у Львові, вул. Стрийська ч. 36, за виліченя моєї жінки з дуже тяжкого та дуже небезпечного зломання ноги, правдиво щиру і сердечну подяку.

Печаливість і ніжність, з якою Ви Високоповажаний Пане Доктор робили потрібні лікарські забіги зменчували дуже фізичний біль і психічне пригноблення недужої і причинилися до приспорення видужання. Не маючи змоги в інший спосіб, висказую Вам прилюдно отсим мою щиру вдячність за Ваш ласкавий труд. Бажаю, щоби численний уже нині круг тих, що з вдячністю згадують Ваше назвисько, збільшувався постійно, Вам на славу і вдоволення, а недужим на добро і радість. — З високою пошаною

Львів, дня 9. липня 1931. **Іван Іжицький.**

З судової салі.

За приналежність до пласту в Калуші.

Дня 10. ц. м. відбулася перед городським судом карним у Львові розправа за приналежність до пластового гуртка в Калуші. Всіх обвинувачених, яких у вересні 1930 р. приарештовано під замітом злочину головної зради, суд звільнив від вини. Між підсудними були: судді Гладишовський Степан та Микола Козоріс, Демян Кушлик, д-р Іван Аронець, Філемон Біленький, Ізидор Мацела, Ольга Мацелівна, Дарія Посацька, Осип Микитка, Теодора Рубчаківна, Степанія Чорпітова, Елеонора Скрутівна і Степан Бандера. Боронили адвокати: д-р Коритовський з Калуша і д-р Дудикевич з Бібрки.

—o—

СПОРТ.

Україна—Погонь (Стрий).

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси (відплатні) відбудуться в неділю 12. п. м. на грищі Сокола-Батька. Початок змагань: год. 11.15 передполуднем.

Недільні змагання.

В неділю 12. ц. м. грають за мистецтво львівської А-кляси: Світезь—Полонія у Львові, а крім того Гасмонея—Чорні I Б, Лехія I Б—Ревера і Погонь I Б—II. Сокіл. — За мистецтво Ліги: Погонь—Леґія у Львові, Варшавянка—Лехія у Варшаві, Гарбарня—ЛКС у Кракові і Варта—Рух у Познані.

Загальні Збори Т. С. Т. „Підгіря“ в Дрогобичі.

В неділю 5. липня ц. р. відбулися в Дрогобичі звичайні Загальні Збори Туристично-Спортового Товариства „Підгіря“, на яких вибрано Раду Т-ва в складі: голова — Діомед Шмігельський, члени Ради: проф. Дмитро Дахнівський, Михайло Воробець, Казимир Мазур і Роман Сасик. Новообрані члени Ради дають повну запоруку, що спорт і туристика в Дрогобичі підуть правильним шляхом розвою і тимсамим матимуть належне признання і підтримку ширших кругів громадянства.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. VII. 1931 р. масло експортове пріма 3·20 зол., масло десерове пріма 3·10 зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·40—4·50 зол.

На яйця тенденція знижкова.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Неділя, 12. липня, година 6·— вечором Ревія: „Пане Міністре“.

Понеділок, 13. липня, година 8 — веч. Ревія: „Пане Міністре“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Неділя, 12. липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя“, водевіль Круковського.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Якіші“.

КАСІНО Звукова фільма „Більше газу“ спортово-сензаційна драма.

КОЛЬОСЕУМ: „Роман над Ріо Ґранде“ та „Білі індіяни“.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Світла і тіні материнства“.

МАРУСЕНЬКА Звукові фільми „Окови пристрасти“ та „Гарольд женеться“ (Гарольд Льойд).

ОАЗА: „Яскраві метелики“ та „Паперовий коханок“.

ПАЛЯС: Звукові фільми: „Одиначка короля нафти“ та „Чужа жінка“.

ПАН: Звукова фільма „Таємний Джемс“.

ПАСАЖ: „Оборонець права“ та „Я хочу на полотно“.

ФАТАМОРҐАНА: Нечинне.

ХИМЕРА: „Знайома зі спального вагону“ (Марлена Дітріх).

СТИЛЬОВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УТІХА: „Люди без назвиська“ та „З вітром на перегони“ (Г. Ґібсон).

Програма радіо.

Субота, 11. липня 1931 р.

Моравська Острава (263,4) 11·30, 12·10 Ґрам. плити. **Варшава** (1411.8) 16·30 Полудневосдан. пісні. 18·00—19·00 Музична всячина. 20·15 Популярний концерт. **Липськ** (259,3) Давна сальонова музика. **Букарешт** (394,2) 17·00 Легка румунська музика. **Відень** (516,4) 12·00 Концерт капелі Махек. 19·45 Хоральний концерт. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт муж. хору Палестріна 19·30 Попул. опер. орхестри. 19·15 Циганська орхестра. **Прага** (486,2) 21·00 Легка музика. **Берлін** (419) 18·30 Вечір Шумана. **Стокгольм** (435,4) 19·15 Популярна музика.

Неділя 12. липня 1931.

Прага (486,2) 7·00 Концерт з Карлових Варів, 8·30 Церковний концерт. **Відень** (516,4) 10·30 Органова музика. 11·05 Сим-

фонічний концерт. 17·30 Симфонічний концерт Дворжака. 18·05 Твори Бетговена. **Кенігсберг** (217,1) 11·40—12·55 Концерт з Кургартену в Сопотах. **Липськ** (259,3) **Братислава** 9·00—10·00 Богослуження. **Братислава** (278·6) 10·30 Військовий концерт. **Букарешт** (394,2) 11·45 Релігійний хор. **Штутгарт** (360,1) 12·00 Соната Брамса. **Гамбург** (372,2) 14·30 Концерт військової музики. 18·30 Сонати на форт. і скрип., 20·00 Вечір легкої музики. **Льондон** (356,3) 15·00 Камеральна музика. **Берлін** (419) 20·30 Популярний концерт симф. орхестри. **Міляно** (500,8) 20·55 Маскані, опера „Іріс".

Понеділок, 13. липня 1931.

Липськ (259,2) 12·05 Грамофонові платівки, 16·30 Концерт радіоорхестри. **Братислава** (278,8) 14·30 Популярний концерт, 18·00 Камеральний концерт. **Бреслява** (325) 16·30 Танкова музика. **Берлін** (410) 20·00 Вечір танку і пісні. **Рим** (441,2) 13·10 Легка музика. **Міляно** (500,8) 21·25 Камеральна музика. **Відень** (516,1) 16·00 Популярний концерт, 20·00 Віольончеля. **Будапешт** (550·5) 19·40 Циганська музика. **Букарешт** (394,2) 22·15 Камеральна музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 11. липня 1931 р.

Львів (380,7) 11·58 Час з Варшави. 12·10 Концерт з грам. плит. 13·10 Метеор. комунікат. 14·50 Господарський комунікат. 15·10 Музика грамоф. 15·25 Відчит з Варшави. 16·00 Слух. для дітей. 16·30 Концерт для мол. 16·50 Відчит з Варшави. 17·10 Музика з грам. 18·40 Серед книжок. 19·00 Всячина. 19·20 Настроєві пісні. 19·40—22·25 Трансм. з Варшави. 22·30 Шопенівський концерт з Варш. 23·00—24·00 Балеві недискреції. Музика з Варшави.

Неділя, 12. липня 1931.

Львів (380,7) 11·58. Варшавський час, 12·10—13·40 Трансмісії з Варшави. 14·10 Відчит з Кракова, 14·25—15·30 Трансмісії з Варшави, 15·30 Трансмісія з Гдині, 17·35 Комунікат і концерт з Варшави, 19·00 Всячина. 19·25 Фейлетон з Варшави, 20·00 Відчит з Вильна. 20·15—22·25 Трансмісії з Варшави, 22·25 Комунікат спортовий, 22·50—24·00 Спів і музика з Варшави.

Понеділок, 13. липня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Варшавський час, 12·10 Концерт з грам. плит, 13·10 Метеор комунікат, 14·50 Господар. комунікат, 15·10 Музика з грам. плит, 15·25—16·00 Трансмісії з Варшави, 16·20 Музика з грам. плит, 16·20 Гутірка про титули, 16·35 Музика з грам. плит. 17·25 Музика з грам. плит, 18·00 Легка музика з Варшави, 19·00 Всячина, 19·40—20·15 Трансмісії з Варшави, 20·30—22·40 Трансмісії з Варшави, 22·45 - 24·00 музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Бурса ім. Івана Франка в Яворові приймає гімназійних учнів до бурси ч. І. і ч. ІІ. Місячне утримання в бурсі ч. І. 30 зол., у бурсі ч. ІІ. 36 зол., або рівновартість харчами. Подання вносити до 10 серпня 1931 р. 48 1—3

Поклик Української Громади в Брні. З кінцем грудня минулого року Управа Української Громади в Брні Ч. С. Р. розіслала фотографічні картки памятника, збудованого українською колонією в Брні поляглим Українським Борцям, таким організаціям з просьбою їх розпродати: 1) Український Студентський Союз „Чорноморе" Чернівці, 2) Український Студ. Союз „Основа" в Берліні, 3) Український Студ. Союз „Україна" в Грацу (Австрія), 4) Український Студ. Союз в Кракові, 5) Український Студ. Союз у Варшаві і 6) п. д-р Цюпка, Novy Bohumin, Ч. С. Р. Досі Українська Громада не дістала ніякої відповіди, хоч уже двічи висилала письменно упімнення. Тому звертаємося цією дорогою до вище означених організацій в-останнє з проханням якнайскорше повідомити нас про отримання чи може неотримання наших карток, а рівнож прохаємо негайно надіслати нам непродані картки, а також гроші за картки продані. — Українська Громада в Брні, Ч. С. Р., вул. Бочні ч. 2.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ДУКЛЯ:
12/VII „Циганка Аза".
13/VII „Вій".
КРОСНО:
14/VII „Вихрест".
15/VII „Вій".
КОРЧИНА:
16/VII „Циганка Аза".
17/VII „Вій".
18/VII „Маруся Богуславка".
19/VII „Воскресения".
ЕДЛИЧІ:
20/VII „Маруся Богуславка".
21/VII „Вій".
22/VII „Циганка Аза".
23/VII „Ой не ходи Грицю".

На осінний сезон у Галичині. Театр обіде більші міста з найновішими штуками: „Бар Кохба" опера, „Ленін" драма „Сорочинський ярмарок" оперетка.

ПРОФ. М. ОСІНЧУКА просить подати свою адресу — **В. Кузьмович.**

УКРАЇНКА старша прийме домове заняття у самітної особи. Також може заятися шиттям. Письменні зголошення до „Діла", під „Д. Д."

ЗАТИШНЬОГО дітиниська з удержанням (не в гамірному пансіоні) глядає держ. урядовець. Найрадше на приходстві, в дісничівці, школі. Ввічливі письменні повідомлення негайно до Адм. „Діла" під „Затишок". 40 2—2

Подяка. По виході на волю, після 15-місячного перебування у львівській вязниці, почуваємося до милого обовязку зложити найширшу подяку, передовсім Вп. меценасам: Д-рові Старосольському, Д-рові Ганкевичеві, Д-рові Шухевичеві, Д-рові Шевчукові за безкорисну оборону у процесі 12-ки в днях 18. червня до 3. липня, а дальше Вп. П. Трачевій за матеріяльну й моральну поміч та опіку в часі перебування у „Бригідках". Зокрема щира подяка належиться Управі Випозичальні книжок „Ізмарагд" при вул. Костюшка за безкористне випозичання Українським Політвязням, белетристичних і наукових книжок. Позатим підписані щиро дякують Дир. М. Зайчківському та меп. Д-рові Ганкевичеві і Д-рові Шевчукові за визволення підписаних з магістратських арештів, куди запроторено їх з місця по процесі за те, що мовляв перебуванням у Бригідках відмовилися ставати в приписаних речинцях до війська. Львів-город 10 липня 1931 р. — **Богдан Паук, Петро Жмінковський, Роман Щур.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, БРИЛІЯНТИ, СРІБЛО — оцінює безплатно і купує по високій ціні Домбровскі і Розважевскі, Львів, Академічна ч. 2. Фабричний склад годинників. — Довголітня гарантія. — 1447 21—?

ШЕНКЛІВНА. Пекарська 44. Курс до практичного учительського іспиту від 16. липня ц. р. Понад 1500 апробованих. 2234 13—14

МУЗИКАЛІЯ. Пластунка-вальс на питру Безкоровайного, — в продажі 1 зол. 33 2—5

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

ДО ВИНАЙМУ 4 КІМНАТИ, кухня, комфорт, найздоровіша околиця, дешево. Бічна Зелена 25, (Филипівка). 25 2-3

ФАБРИКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ЛЯМП і металевих виробів „GALWANJA", Жулінського 11 а — Тел. 20-54. — Ціни фабричні. 30 2—?

КАМЕНИЦЯ 2-поверхова, передвоєнна солідна будова, вулиця Мартина. Ціна 50.000, приносить від капіталу 9%. Продасть завідатель тоїж. — Тел. 70-78. 37 3—3

НІЯКИЙ ЧАРОДІЙ лише „PEDANT" Зиморовича 10, відновляє на прочуд гарно новим способом, меблі та всякі предмети зі шкіри. Просимо візвати зараз нашого спеціяліста (необовязуючо). Телефон 49—71. 53 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р М. Вахнянин
ординує як щорічно
в КАРЛЬСБАДІ,
Mühlbrunnstrasse 9. Дім „Wied". 5—6

Ширіть наш часопис!

Від 25 літ

ФІЛІЇ: **Львів, вул. Паненська 33. Сосновець, вул. Собіського 7.**

З найліпшим успіхом уживана спеціяльна асфальтова папа **„KORIOLIT"** ...
всілякого рода, також старогонтових. „KORIOLIT" ... в собі смоли, є двічі імпрегнована і тому не треба ... лити при покриванню ані консервації довгі літа. ... є відпорний на переносний вогонь, а Товариства ... чень прикладають до дахів критих „KORIOLIT" ... саму премію, як для огнетревалих матеріялів. „KORIOLIT" виробляє виключно фірма:

ЕМІЛЬ КУЗЬНІЦЬКИ...
Акц. Сп. Фабрика дахової тектури, хемічних продуктів і ...
Осьвенцім (Галичина).

ПОРУЧАЄ: КОЛІРОВУ БІТУМІЧНУ ПАПУ **„BARWOLIT"**

(червона і зелена папа) „BARWOLIT" не є поверх. фарб, але імпрегнована червоною і зеленою бітуміч. композ. Колір є тривкий і не змінюється під впливом атмосферичним. Позатим має всі механ. прикмети „KORIOLIT-у". При покупні просимо пильно звертати увагу на охоронну марку (вірлиця) і назви „KORIOLIT" і „BARWOLIT".

МЕНЧЕ ЖУРБИ І МИЛІШИЙ ВІДПОЧИНОК
найде кожний у Себе ..., якщо прикрасить ...
КИЛИМАМИ зі СКЛАДУ М. ХАМУЛИ — Львів, Рутовського ...
(Гмах Шпрехера).

ЛІКАР
Д-р Володимир Білозор
у місяці липні і серпні
23 **ординує у ДОРІ.** 2—3

ДОБРІ ТА СМАЧНІ
і дуже дешеві сніданя, обіди й вечері — можна дістати у новім льокалі
„ŁOZIANKA"
при вул. БАТОРІЯ 36, що уряджений по найновішим гігієнічним вимогам.
ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО.
Численно відвідувати просить УПРАВА.
Тел. 93-09.

ШУКАЮТЬ жінки — старшої, лагідної вдачі, інтелігентної й совісної для опіки над 2-літньою дівчинкою і для помочі у веденні хозяйства непідком здоровій хозяйці. — — Зголошення з умовами слати під: „Адвокат на провінції" до Адміністрації. 34 3-3

ДЕШЕВО до винайму на час ферій ціла школа в гарнім положенні під лісом. Відомість: Управа школи Ковальське, п. п. Вишенка мала. 42 2-2

НОТАРІЯЛЬНИЙ солізитатор, що знає спадкове право шукає посади. Зголошення: Д-р Герасимів — адвокат — Стрий. 45 2-2

ЛІКАРЯ (нострифікантa) шукаю на заступство. — Адреса: Dr. Kawal, lekarz w Grabowie — n/Prosną, Wlkp.

МАШИНИ ДО ШИТТЯ „SINGER" — „KAYSER"
по найнижчих цінах на догідні сплати.
РОВЕРИ „Kayser"-„Puch" „Łucznik"
від 190·— зол.
МАШИНИ ДО ПИСАННЯ всіляких систем.
Виключне представництво американських машин „Barr" по 550 зол.
ЮЛІЯН ЛОМАГА
Львів, Валова 11, тел. 28-70
одинока українська фірма в тій ділянці.
2129 4—10

Оголошуйтеся в одинокім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОПЕРАТОР
Д-р Д. САССОВ...
ординує в недугах хірургічних ... вання жилаків
ЛЬВІВ, КОЛЛОНТАЯ 7. Тел. ...
1953

Спеціяліст недуг легенів, серця і ...
Д-р Фелікс ...
Львів, Листопада ...
1206 Пересвітлення Рентгеном ...

Присилайте перед...

КОНКУРС
Український Інститут ... Перемишлі прийме ... шенство мають: а) особи ... б) ті що добре знають ... ву, в) англійську. Платня ... хання надсилати до 25. липня ... мишль, Татарська 4.
39

ВЕСНЯНІ ... плями, ... під гарантією ... Івана Галевича ... **„Axela"** — ... ½ слоїк ... 4·50 зол.; ... „Axela" і ...
У Львові ... ти в таких ...
Й. Хаминш, вул. Снєтуська ...
Ст. Коркес, вул. Галицька ...
Марійська Перфумерія, ...
пл. Марійська.
Й. Енгелькрайс, пл. Бернардинська ...
„Перфумерія під Чорним ..."
Гродзка 3 та філії: вул. ...
і Льва Сапіги ч. 33.

Головний Виділ Товариства ... у Львові улаштовує в ... дарській Школі в ... **тижневий курс** ... **говодства і діловодства** ...
1. IX. — 15. X. 1931 ...

Одночасно проголошує ... діл вписи на 30 учасників ... умовами:

1. Зголошуватися можуть ... в віці 16—30 літ, ... школу.
2. Учасник платить за ... жання і приміщення у ... сті за цілий курс 5 ...
3. Кожний учасник ... собою крім білля: постіль, ... сінник і покровець.
4. Петенти висланні ... ють першенство. Зголошення ... треба вносити найпізніше ... 1931 р. поручено на адресу ... **сько-садівнича школа в** ... **п. Стриганці ...** — ... треба долучити знаки ... відповідь.

Про приняття і ... вить Управа школи ...
Головний Виділ Т-ва ...
2360